

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (šestého senátu)

9. září 2021 *

„Řízení o předběžné otázce – Justiční spolupráce v občanských věcech – Dědění – Nařízení (EU) č. 650/2012 – Článek 6 písm. a) – Prohlášení nepřislušnosti – Článek 7 písm. a) – Soudní příslušnost – Přezkum soudem, u něhož bylo řízení zahájeno později – Článek 22 – Volba rozhodného práva – Článek 39 – Vzájemné uznávání – Článek 83 odst. 4 – Přechodná ustanovení“

Ve věci C-422/20,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Oberlandesgericht Köln (Vrchní zemský soud v Kolíně nad Rýnem, Německo) ze dne 28. srpna 2020, došlým Soudnímu dvoru dne 8. září 2020, v řízení

RK

proti

CR,

SOUDNÍ DVŮR (šestý senát),

ve složení L. Bay Larsen, předseda senátu, C. Toader (zpravodajka) a N. Jääskinen, soudci,

generální advokát: M. Szpunar,

vedoucí soudní kanceláře: A. Calot Escobar,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za CR I. Sommer, Rechtsanwältin,
- za španělskou vládu M. J. Ruiz Sánchez, jako zmocněnkyní,
- za italskou vládu G. Palmieri, jako zmocněnkyní, ve spolupráci s E. Manzoem, avvocato dello Stato,
- za Evropskou komisi M. Heller a M. Wilderspinem, jako zmocněnci,

* Jednací jazyk: němčina.

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 8. července 2021,
vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu čl. 6 písm. a), čl. 7 písm. a), článku 22 a čl. 83 odst. 4 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 650/2012 ze dne 4. července 2012 o příslušnosti, rozhodném právu, uznávání a výkonu rozhodnutí a přijímání a výkonu veřejných listin v dědických věcech a o vytvoření evropského dědického osvědčení (Úř. věst. 2012, L 201, s. 107, a oprava v Úř. věst. 2012, L 344, s. 3; Úř. věst. 2013, L 60, s. 140 a v Úř. věst. 2019, L 243, s. 9, dále jen „nařízení o dědění“).
- 2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi RK a CR v otázce návrhu podaného CR v návaznosti na úmrtí jejího manžela za účelem získání vnitrostátního dědického osvědčení a evropského dědického osvědčení.

Právní rámec

- 3 Body 27 a 59 odůvodnění nařízení o dědění uvádí:

„27) Pravidla tohoto nařízení jsou navržena tak, aby zajistila, že orgán projednávající dědictví bude ve většině případů používat své vlastní právo. Toto nařízení proto stanoví řadu mechanismů, jež se uplatní za předpokladu, že zůstavitel zvolil jako právo rozhodné pro dědění svého majetku právo členského státu, jehož byl státním příslušníkem.

[...]

59) S ohledem na obecný cíl tohoto nařízení, kterým je vzájemné uznávání rozhodnutí vydaných v členských státech v oblasti dědění, [...] by toto nařízení mělo stanovit pravidla pro uznávání, vykonatelnost a výkon rozhodnutí [...]“.
- 4 Článek 3 nařízení o dědění, nadepsaný „Definice“, stanoví v odst. 1:

„1. Pro účely tohoto nařízení se rozumí:

[...]

g) ‚rozhodnutím‘ každé rozhodnutí v dědických věcech vydané soudem členského státu bez ohledu na to, jak je toto rozhodnutí označeno, včetně rozhodnutí o nákladech řízení vydaného soudním úředníkem;

[...]“
- 5 Článek 4 tohoto nařízení, nadepsaný „Obecná příslušnost“, stanoví:

„Soudy členského státu, na jehož území měl zůstavitel obvyklý pobyt v době smrti, jsou příslušné rozhodovat o dědictví jako o celku.“

- 6 Článek 6 písm. a) uvedeného nařízení, nadepsaný „Prohlášení nepřislušnosti v případě volby práva“, stanoví:

„Pokud právo, které si zůstavitel dle článku 22 zvolil, aby se jím řídilo jeho dědictví, je právem členského státu, soud, který zahájil řízení podle článku 4 nebo článku 10:

- a) může na žádost jedné ze stran řízení prohlásit, že není příslušný, pokud má za to, že soudy členského státu zvoleného práva jsou vhodnější pro rozhodnutí o dědictví s ohledem na praktické okolnosti dědictví, jako je místo obvyklého pobytu stran a místo, kde se pozůstalost nachází, [...]“

[...]“

- 7 Článek 7 písm. a) téhož nařízení, nadepsaný „Příslušnost v případě volby práva“, stanoví:

„Soudy členského státu, jehož právo si zůstavitel zvolil podle článku 22, jsou příslušné pro rozhodování o dědictví, pokud:

- a) soud, u něhož bylo řízení zahájeno dříve, prohlásil ve stejné věci na základě článku 6 svou nepřislušnost,

[...]“

- 8 Článek 10 nařízení o dědění, nadepsaný „Podpurná příslušnost“, stanoví:

„1. Nenachází-li se místo obvyklého pobytu zůstavitele v době smrti na území členského státu, jsou soudy členského státu, v němž se majetek tvořící pozůstalost nachází, přesto příslušné k rozhodování o dědictví jako celku, pokud:

- a) měl zůstavitel v době smrti státní příslušnost tohoto členského státu; nebo pokud tomu tak není,
b) se místo předchozího obvyklého pobytu zůstavitele nacházelo na území tohoto členského státu, za podmínky, že v době zahájení řízení od změny tohoto místa obvyklého pobytu neuplynulo období delší než pět let.

2. Pokud žádný soud v členském státě není příslušný podle odstavce 1, jsou k rozhodování o majetku tvořícím pozůstalost přesto příslušné soudy členského státu, v němž se tento majetek nachází.“

- 9 Článek 22 odst. 1 a 2 téhož nařízení, nadepsaný „Volba práva“, stanoví:

„1. Každá osoba si může zvolit za právo, jímž se řídí její dědictví jako celek, právo státu, jehož je státním příslušníkem v době uskutečnění této volby nebo v době smrti.

Osoba s vícenásobnou státní příslušností si může zvolit právo kteréhokoli státu, jehož je státním příslušníkem v době uskutečnění této volby nebo v době smrti.

2. Tato volba musí být učiněna výslovně v prohlášení ve formě pořízení pro případ smrti nebo musí vyplývat z ustanovení takového pořízení.“

- 10 Kapitola IV nařízení o dědění, nadepsaná „Uznávání, vykonatelnost a výkon rozhodnutí“, obsahuje články 39 až 58 tohoto nařízení.
- 11 Článek 39 tohoto nařízení, nadepsaný „Uznávání“, v odst. 1 stanoví:
„Rozhodnutí vydaná v některém členském státě jsou v ostatních členských státech uznávána, aniž by bylo vyžadováno zvláštní řízení.“
- 12 Článek 40 uvedeného nařízení, nadepsaný „Důvody pro neuznání“, stanoví:
„Rozhodnutí se neuzná:
- a) je-li takové uznání zjevně v rozporu s veřejným pořádkem (*ordre public*) členského státu, v němž se o uznání žádá;
 - b) jestliže odpůrci, v jehož nepřítomnosti bylo rozhodnutí vydáno, nebyl doručen návrh na zahájení řízení nebo jiná rovnocenná písemnost v dostatečném časovém předstihu a takovým způsobem, který mu umožňuje přípravu na jednání před soudem, ledaže žalovaný nevyužil žádný opravný prostředek proti rozhodnutí, i když k tomu měl možnost;
 - c) jestliže je neslučitelné s rozhodnutím vydaným v řízení v téže věci mezi týmiž stranami v členském státě, v němž se o uznání žádá,
 - d) je-li neslučitelné s dřívějším rozhodnutím, které bylo vydáno v jiném členském státě nebo ve třetím státě v řízení mezi týmiž stranami a pro tentýž nárok, pokud toto dřívější rozhodnutí splňuje podmínky nezbytné pro uznání v členském státě, v němž se o uznání žádá.“
- 13 Článek 41 nařízení o dědění, nadepsaný „Vyloučení přezkumu ve věci samé“, stanoví:
„Rozhodnutí vydané v členském státě nesmí být v žádném případě přezkoumáváno ve věci samé.“
- 14 Článek 83 tohoto nařízení, nadepsaný „Přechodná ustanovení“, stanoví v odst. 1 a 4:
- „1. Toto nařízení se použije na dědictví osob, které zemřely 17. srpna 2015 nebo později.
- [...]
4. Bylo-li pořízení pro případ smrti učiněno před 17. srpna 2015 a je-li v souladu s právem státu, které by si byl zůstavitel mohl zvolit v souladu s tímto nařízením, pak se toto právo považuje za zvolené rozhodné právo pro dědění.“
- 15 Článek 84 uvedeného nařízení stanoví:
„Toto nařízení vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.
- Použije se ode dne 17. srpna 2015, s výjimkou článků 77 a 78, které se použijí ode dne 16. listopadu 2014, a článků 79, 80 a 81, které se použijí ode dne 5. července 2012. [...]

Spor v původním řízení a předběžné otázky

- 16 Po úmrtí svého manžela s německou státní příslušností, k němuž došlo dne 9. března 2017, podala CR k Amtsgericht Düren (okresní soud v Dürenu, Německo) návrh na vydání vnitrostátního dědického osvědčení a evropského dědického osvědčení na základě holografické závěti sepsané v němčině dne 14. června 1990, na jejímž základě se manželé vzájemně určili za jediné dědice.
- 17 RK, bratr zesnulého, zpochybňoval příslušnost německých soudů rozhodnout o tomto návrhu z důvodu, že v době smrti měl zůstavitel místo posledního obvyklého pobytu ve Španělsku a že uvedená závěť neobsahovala výslovnou volbu práva rozhodného pro dědění.
- 18 Amtsgericht Düren (okresní soud v Dürenu, Německo) konstatoval rozhodnutím ze dne 20. prosince 2017, že skutečnosti nezbytné k vystavení požadovaných osvědčení byly prokázány.
- 19 V návaznosti na žalobu podanou RK Oberlandesgericht Köln (Vrchní zemský soud v Kolíně nad Rýnem, Německo) usnesením ze dne 4. července 2018 konstatoval, že Amtsgericht Düren (okresní soud v Dürenu) je nepříslušný k rozhodnutí o návrhu z důvodu, že na základě kritéria „obvyklého pobytu“ zůstavitele v době jeho smrti, které je stanoveno v článku 4 nařízení o dědění, jsou příslušné pouze španělské soudy.
- 20 Usnesením ze dne 29. dubna 2019 Juzgado de Primera Instancia e Instrucción no 3 de Estepona (soud prvního stupně a vyšetřující soud č. 3 v Esteponě, Španělsko), na nějž se CR obrátila, rozhodl, že „upouští od vydání rozhodnutí v [dědickém řízení] probíhajícím před tímto soudem, neboť německé soudy jsou vhodnější pro rozhodnutí o dědictví z praktických důvodů, jako je místo obvyklého pobytu účastnice řízení dotčené v této věci a místo, kde se nachází převážná část pozůstalosti.
- 21 CR předložila Amtsgericht Düren (okresní soud v Dürenu) formou notářského zápisu ze dne 29. srpna 2019 nový návrh na vydání vnitrostátního osvědčení a evropského dědického osvědčení, přičemž poukazovala na usnesení španělského soudu. Usnesením ze dne 19. února 2020 Amtsgericht Düren (okresní soud v Dürenu) rozhodl, že je příslušný k rozhodnutí o návrhu CR s tím, že usnesení španělského soudu představuje prohlášení nepříslušnosti ve smyslu čl. 6 písm. a) nařízení o dědění.
- 22 RK podal proti usnesení Amtsgericht Düren (okresní soud v Dürenu) odvolání k předkládajícímu soudu s tím, že řada důvodů brání tomu, aby byla založena mezinárodní příslušnost německých soudů.
- 23 Tento soud s odkazem na rozsudek ze dne 21. června 2018, Oberle (C-20/17, EU:C:2018:485), vyjadřuje pochybnosti ohledně aplikace a výkladu některých ustanovení nařízení o dědění.
- 24 Za těchto podmínek se Oberlandesgericht Köln (Vrchní zemský soud v Kolíně nad Rýnem, Německo) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Je pro prohlášení nepříslušnosti soudu, u něhož bylo řízení zahájeno dříve, podle čl. 7 písm. a) nařízení [o dědění] nezbytné, aby tento soud prohlásil svou nepříslušnost výslovně, nebo postačuje i prohlášení, jež není výslovné, pokud z něj lze výkladem dovodit, že se tento soud prohlásil nepříslušným?

- 2) Je soud členského státu, jehož příslušnost má vyplývat z prohlášení nepříslušnosti soudu jiného členského státu, u něhož bylo řízení zahájeno dříve, oprávněn ověřit, zda byly splněny podmínky pro rozhodnutí soudu, u něhož bylo řízení zahájeno dříve, podle čl. 6 písm. a) a čl. 7 písm. a) nařízení [o dědění]? V jakém rozsahu je rozhodnutí soudu, u něhož bylo řízení zahájeno dříve, závazné?

Zejména:

- a) Je soud členského státu, jehož příslušnost má vyplývat z prohlášení nepříslušnosti soudu jiného členského státu, u něhož bylo řízení zahájeno dříve, oprávněn ověřit, zda si zůstavitel platně zvolil právo členského státu podle článku 22 nařízení [o dědění]?
 - b) Je soud členského státu, jehož příslušnost má vyplývat z prohlášení nepříslušnosti soudu jiného členského státu, u něhož bylo řízení zahájeno dříve, oprávněn ověřit, zda k soudu, u něhož bylo řízení zahájeno dříve, podala některá ze stran řízení návrh na prohlášení nepříslušnosti podle čl. 6 písm. a) nařízení [o dědění]?
 - c) Je soud členského státu, jehož příslušnost má vyplývat z prohlášení nepříslušnosti soudu jiného členského státu, u něhož bylo řízení zahájeno dříve, oprávněn ověřit, zda měl soud, u něhož bylo řízení zahájeno dříve, právem za to, že soudy členského státu zvoleného práva jsou vhodnější pro rozhodnutí o dědictví?
- 3) Použijí se ustanovení čl. 6 písm. a) a čl. 7 písm. a) nařízení [o dědění], která předpokládají volbu práva „dle článku 22“, také v případě, že v závěti pořízené před 17. srpnem 2015 zůstavitel nezvolil výslovně ani konkludentně žádné rozhodné právo a právo rozhodné pro dědění může vyplývat pouze z čl. 83 odst. 4 nařízení [o dědění]?”

K předběžným otázkám

K první otázce

- 25 Podstatou první otázky předkládajícího soudu je, zda musí být čl. 7 písm. a) nařízení o dědění vykládán v tom smyslu, že pro účely určení, zda došlo k prohlášení nepříslušnosti ve smyslu čl. 6 písm. a) tohoto nařízení ve prospěch soudů členského státu, jehož právo si zůstavitel zvolil, je nezbytné, aby soud, u něhož bylo řízení zahájeno dříve, odmítl svou příslušnost výslovně.
- 26 Ze žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce vyplývá, že pochybnosti předkládajícího soudu v tomto ohledu se váží k tomu, že v projednávaném případě španělský soud, jemuž byla věc předložena dříve, neodmítl svou příslušnost výslovně.
- 27 Jak přitom uvedla španělská vláda ve svém písemném vyjádření, ve španělském znění nařízení o dědění existuje rozdíl ve formulaci čl. 6 písm. a) oproti čl. 7 písm. a), což nelze konstatovat v případě jiných jazykových znění.
- 28 Ve španělském znění totiž čl. 6 písm. a) nařízení o dědění používá výraz „abstenerse de conocer“, zatímco čl. 7 písm. a) tohoto nařízení používá sloveso „inhibirse“. Jiná jazyková znění naopak používají v obou těchto ustanoveních výrazy, které výslovně zmiňují prohlášení nepříslušnosti. Například německé znění těchto dvou ustanovení používá výraz „für unzuständig erklären“, anglické „decline jurisdiction“, francouzské „décliner sa compétence“, italské „dichiarare la propria incompetenza“ a rumunské „declina competența“.

- 29 V projednávané věci použil soud, u něhož bylo řízení zahájeno dříve, španělské znění čl. 6 písm. a) nařízení o dědění, když prohlásil, že „upouští od vydání rozhodnutí“. Nicméně okolnost, že ve španělském znění používá toto ustanovení jiné výrazy než čl. 7 písm. a) uvedeného nařízení a že španělský soud použil výrazy použité v prvním z těchto ustanovení, nemá vliv na platnost prohlášení nepříslušnosti ve smyslu těchto ustanovení.
- 30 V tomto ohledu je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury musí být ustanovení unijního práva vykládána a uplatňována jednotně na základě znění vypracovaného ve všech jazycích Evropské unie. Pokud se jednotlivé jazykové verze liší, musí být sporné ustanovení vykládáno na základě celkové systematiky a účelu právního předpisu, jehož je součástí [rozsudek ze dne 8. října 2020, *United Biscuits (Pensions Trustees) a United Biscuits Pension Investments*, C-235/19, EU:C:2020:801, bod 46, jakož i citovaná judikatura].
- 31 Ze znění čl. 6 písm. a) nařízení o dědění vyplývá, že pro účely prohlášení nepříslušnosti musí být splněno několik podmínek vyjmenovaných v tomto ustanovení a prohlášení nepříslušnosti vychází z posouzení praktických okolností dědictví soudem, který zahájil řízení dříve, za účelem rozhodnutí, zda jsou soudy členského státu, jehož právo bylo zvoleno podle článku 22 tohoto nařízení, vhodnější pro rozhodnutí o dědictví. Toto ustanovení zajišťuje, že orgán projednávající dědictví bude používat své vlastní právo, jak uvádí bod 27 odůvodnění uvedeného nařízení, a umožňuje splnit cíl tohoto nařízení spočívající v založení příslušnosti soudů, které se jeví být nejbližší stranám či dědictví.
- 32 Článek 7 písm. a) nařízení o dědění pak upravuje příslušnost soudů členského státu, jehož právo bylo zvoleno, a stanoví, že tyto soudy jsou příslušné za podmínky, že soud, u něhož bylo řízení zahájeno dříve, prohlásil na základě článku 6 písm. a) tohoto nařízení svou nepříslušnost v jejich prospěch.
- 33 Ani znění článku 6 nařízení o dědění, ani znění článku 7 tohoto nařízení přitom nezmiňují formu rozhodnutí, kterým by měl soud, u něhož bylo řízení zahájeno dříve, prohlásit svou nepříslušnost, a tudíž ani nutnost výslovného prohlášení v tomto smyslu ze strany tohoto soudu, ačkoli je pravda, že zásada právní jistoty implikuje, že prohlášení nepříslušnosti má jednoznačně vyplývat z prohlášení uvedeného soudu, aby se předešlo konfliktu pravomocí mezi posledně jmenovaným soudem a soudem, který by byl příslušný podle článku 7 písm. a) uvedeného nařízení.
- 34 Výslovné prohlášení nepříslušnosti proto není nutné, pokud, jako je tomu ve věci v původním řízení, z toho, že soud, u něhož bylo řízení zahájeno dříve, upustil od vydání rozhodnutí ve smyslu čl. 6 písm. a) téhož nařízení, jednoznačně vyplývá, že se tento soud prohlásil za nepříslušný ve prospěch soudů členského státu, jehož právo si zůstavitel zvolil, které považuje za vhodnější pro rozhodnutí o daném dědictví.
- 35 Takový výklad je totiž v souladu s cílem spočívajícím v usnadnění přístupu ke spravedlnosti, který je zaručen zejména zásadou vzájemného uznávání soudních rozhodnutí zakotvenou v článku 39 nařízení o dědění, na níž stojí aplikace ustanovení tohoto nařízení, čímž je v oblasti spolupráce v občanských a obchodních věcech posilován zjednodušený a účinný systém kolizních norem, uznávání a výkonu soudních rozhodnutí přijatých v rámci dědění, jež má přeshraniční dopad, který má přispět k realizaci cíle vytčeného Unii stát se prostorem svobody bezpečnosti a práva na základě vysoké úrovně důvěry, která musí existovat mezi členskými státy.

- 36 S ohledem na výše uvedené je třeba na první otázku odpovědět tak, že čl. 7 písm. a) nařízení o dědění musí být vykládán v tom smyslu, že pro účely určení, zda došlo k prohlášení nepříslušnosti ve smyslu čl. 6 písm. a) téhož nařízení ve prospěch soudů členského státu, jehož právo si zůstavitel zvolil, není nezbytné, aby soud, u něhož bylo řízení zahájeno dříve, výslovně prohlásil svou nepříslušnost, ale je třeba, aby tento úmysl jednoznačně vyplýval z rozhodnutí, které v tomto ohledu vydal.

K druhé otázce

- 37 Podstatou druhé otázky předkládajícího soudu je, zda musí být čl. 6 písm. a) a čl. 7 písm. a) nařízení o dědění vykládány v tom smyslu, že soud členského státu, u něhož bylo řízení zahájeno v návaznosti na prohlášení nepříslušnosti, je oprávněn přezkoumat, zda byly splněny podmínky stanovené v těchto ustanoveních k tomu, aby soud, u něhož bylo řízení zahájeno dříve, mohl prohlásit svou nepříslušnost.
- 38 Předkládající soud si konkrétně klade otázku, zda je možné, aby soud, u něhož bylo řízení zahájeno později, ověřoval, zda byly splněny tři podmínky požadované v čl. 6 písm. a) nařízení o dědění k tomu, aby došlo k prohlášení nepříslušnosti, tj. zaprvé, že zůstavitel platně zvolil právo rozhodné pro jeho dědictví na základě článku 22 tohoto nařízení, zadruhé že před soudem, u něhož bylo řízení zahájeno dříve, jeden z účastníků řízení podal návrh za účelem takového prohlášení nepříslušnosti, a zatřetí že soud, u něhož bylo řízení zahájeno dříve, v souladu s právem konstatoval, že soudy členského státu, jejichž právo bylo zvoleno, jsou vhodnější pro rozhodnutí o dědictví.
- 39 V tomto ohledu čl. 6 písm. a) nařízení o dědění stanoví možnost soudu, u něhož bylo řízení zahájeno dříve podle článku 4 nebo článku 10 tohoto nařízení, prohlásit se za nepříslušný ve prospěch soudu členského státu, jehož právo bylo zvoleno na základě článku 22 uvedeného nařízení, pokud byly splněny podmínky stanovené v prvním z těchto ustanovení.
- 40 Jak přitom uvedl generální advokát v bodě 39 svého stanoviska, skutečnost, že přijetí takového rozhodnutí je pouze možností pro soud, u něhož bylo řízení zahájeno dříve, a nikoli povinností, je indicií výrazně nasvědčující tomu, že takové rozhodnutí nemůže být přezkoumáváno soudy, v jejichž prospěch se soud, u něhož bylo řízení zahájeno dříve, prohlásil za nepříslušný.
- 41 Podle čl. 7 písm. a) nařízení o dědění jsou soudy členského státu, jehož právo bylo zvoleno podle článku 22 tohoto nařízení, příslušné pro rozhodování o dědictví za podmínky, že soud, u něhož bylo řízení zahájeno dříve, prohlásil ve stejné věci svou nepříslušnost k rozhodnutí na základě čl. 6 písm. a) uvedeného nařízení. Tyto soudy se tak stávají příslušnými pouze na základě tohoto prohlášení nepříslušnosti ve smyslu tohoto posledně uvedeného ustanovení.
- 42 Je třeba rovněž zdůraznit, že prohlášení nepříslušnosti je rozhodnutím ve smyslu čl. 3 odst. 1 písm. g) nařízení o dědění, takže se použijí ustanovení kapitoly IV tohoto nařízení týkající se uznávání, vykonatelnosti a výkonu „rozhodnutí“, a sice články 39 až 58 uvedeného nařízení.
- 43 Článek 39 nařízení o dědění přitom stanoví, že rozhodnutí vydaná v některém členském státě jsou uznávána v ostatních členských státech, aniž je vyžadováno zvláštní řízení, a článek 41 tohoto nařízení upřesňuje, že takové rozhodnutí v žádném případě nemohou být přezkoumávána ve věci samé. Pokud jde o důvody pro neuznání uvedené v článku 40 uvedeného nařízení, žádný z nich se netýká případu, kdy soud, u něhož bylo řízení zahájeno později, konstatuje, že v rozhodnutí o prohlášení nepříslušnosti byl čl. 6 písm. a) téhož nařízení nesprávně aplikován.

- 44 Rozhodnutí, kterým soud členského státu prohlásil svou nepříslušnost, tedy zavazuje soudy ostatních členských států, jak pokud jde o rozhodnutí o prohlášení nepříslušnosti tohoto soudu podle článku 6 nařízení o dědění, tak pokud jde o určení, že jsou splněny podmínky uvedené v tomto ustanovení (obdobně viz rozsudek ze dne 15. listopadu 2012, Gothaer Allgemeine Versicherung a další, C-456/11, EU:C:2012:719, bod 41).
- 45 Jakýkoli jiný výklad by mohl porušovat zásadu vzájemného uznávání a zásadu vzájemné důvěry, které jsou základem systému zavedeného nařízením o dědění.
- 46 Podle judikatury Soudního dvora totiž je obecným cílem sledovaným uvedeným nařízením vzájemné uznávání rozhodnutí vydaných v členských státech v oblasti dědění s přeshraničním dopadem, jak vyplývá z bodu 59 odůvodnění tohoto nařízení (rozsudek ze dne 17. ledna 2019, Brisch, C-102/18, EU:C:2019:34, bod 33).
- 47 Pokud by přitom soud členského státu měl pravomoc ověřovat, zda jsou splněny podmínky stanovené v čl. 6 písm. a) nařízení o dědění, a případně odmítnout uznat rozhodnutí, kterým soud jiného členského státu prohlásil svou nepříslušnost, byla by tato možnost v rozporu se systémem zavedeným tímto nařízením, jelikož takové odmítnutí by mohlo ohrozit účinné fungování pravidel stanovených v kapitole IV uvedeného nařízení, jakož i, jak uvedl generální advokát v bodě 59 svého stanoviska, mechanismu stanoveného v čl. 6 písm. a) a v čl. 7 písm. a) téhož nařízení.
- 48 Výklad přijatý v bodě 44 tohoto rozsudku ostatně umožňuje zabránit negativnímu konfliktu pravomocí, v jehož případě by mohlo hrozit odepření spravedlnosti, jak v podstatě uvedl i generální advokát v bodě 60 svého stanoviska.
- 49 S ohledem na výše uvedené je třeba na druhou otázku odpovědět tak, že čl. 6 písm. a), čl. 7 písm. a) a článek 39 nařízení o dědění musí být vykládány v tom smyslu, že soud členského státu, u něhož bylo řízení zahájeno v návaznosti na prohlášení nepříslušnosti, není oprávněn přezkoumávat, zda byly splněny podmínky stanovené v těchto ustanoveních k tomu, aby soud, u něhož bylo řízení zahájeno dříve, mohl prohlásit svou nepříslušnost.

K třetí otázce

- 50 Podstatou třetí otázky předkládajícího soudu je, zda se ustanovení upravující příslušnost obsažená v čl. 6 písm. a) a čl. 7 písm. a) nařízení o dědění použijí i v případě, že si zůstavitel v závěti vyhotovené před 17. srpnem 2015 nezvolil právo rozhodné pro dědění a toto právo bylo určeno pouze na základě čl. 83 odst. 4 tohoto nařízení.
- 51 V tomto ohledu je třeba nejprve připomenout, že i když má Soudní dvůr na základě článku 267 SFEU pravomoc vyložit čl. 6 písm. a) a čl. 7 písm. a) nařízení o dědění, aplikace takto vyložených ustanovení na projednávaný případ je vyhrazena vnitrostátnímu soudu (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 13. září 2018, Profi Credit Polska, C-176/17, EU:C:2018:711, bod 52).
- 52 V souladu s čl. 83 odst. 4 nařízení o dědění platí, že pokud bylo pořízení pro případ smrti učiněno přede dnem 17. srpna 2015 a je-li v souladu s právem státu, které by si byl zůstavitel mohl zvolit v souladu s tímto nařízením, pak se toto právo považuje za zvolené rozhodné právo pro dědění.

- 53 Toto ustanovení tak zavádí pro období před nabytím účinnosti uvedeného nařízení domněnku volby rozhodného práva pro dědění, která má stejný účinek jako volba učiněná na základě ustanovení téhož nařízení.
- 54 Jak zdůraznila Evropská komise ve svém vyjádření před Soudním dvorem a jak vyplývá z bodu 31 tohoto rozsudku, cílem čl. 6 písm. a) a čl. 7 písm. a) nařízení o dědění je zejména zavést souběh mezi příslušností a rozhodným právem.
- 55 Soudní dvůr totiž v rozsudku ze dne 21. června 2018, Oberle (C-20/17, EU:C:2018:485, body 50 a 52), rozhodl, že – jak zdůrazňuje bod 27 nařízení o dědění – ustanovení tohoto nařízení jsou navržena tak, aby zajistila, že orgán projednávající dědictví bude ve většině případů používat své vlastní právo, přičemž takový cíl směřuje k zajištění soudržnosti mezi ustanoveními týkajícími se příslušnosti a ustanoveními týkajícími se rozhodného práva v této oblasti.
- 56 Jak je navíc připomenuto v bodě 31 tohoto rozsudku, prohlášení nepřislušnosti, které je upraveno v čl. 6 písm. a) a čl. 7 písm. a) nařízení o dědění, má umožnit, aby soud členského státu mohl prohlásit svou nepřislušnost ve prospěch soudů členského státu, jejichž právo bylo zvoleno podle článku 22 tohoto nařízení, pokud má prvně uvedený soud za to, že jsou posledně uvedené soudy vhodnější pro rozhodnutí, aby bylo zaručeno, že o sporu o dotčeném dědictví budou rozhodovat soudy, které jsou mu nejbližší.
- 57 Výklad, podle kterého by použití práva rozhodného pro dědění na základě čl. 83 odst. 4 nařízení o dědění neumožňovalo prohlášení nepřislušnosti ve smyslu čl. 6 písm. a) tohoto nařízení, by přitom ohrožoval cíle uvedené v bodech 54 a 55 tohoto rozsudku.
- 58 S ohledem na výše uvedené je třeba na třetí otázku odpovědět tak, že čl. 6 písm. a) a čl. 7 písm. a) nařízení o dědění musí být vykládány v tom smyslu, že pravidla pro určení příslušnosti stanovená v těchto ustanoveních se použijí i v případě, že zůstavitel nevolil v závěti vyhotovené před 17. srpnem 2015 právo rozhodné pro dědění a toto právo bylo určeno pouze na základě čl. 83 odst. 4 tohoto nařízení.

K nákladům řízení

- 59 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (šestý senát) rozhodl takto:

- 1) Článek 7 písm. a) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 650/2012 ze dne 4. července 2012 o příslušnosti, rozhodném právu, uznávání a výkonu rozhodnutí a přijímání a výkonu veřejných listin v dědických věcech a o vytvoření evropského dědického osvědčení musí být vykládán v tom smyslu, že pro účely určení, zda došlo k prohlášení nepřislušnosti ve smyslu čl. 6 písm. a) téhož nařízení ve prospěch soudů členského státu, jehož právo si zůstavitel zvolil, není nezbytné, aby soud, u něhož bylo řízení zahájeno dříve, výslovně prohlásil svou příslušnost, ale je třeba, aby tento úmysl jednoznačně vyplýval z rozhodnutí, které v tomto ohledu vydal.**

- 2) Článek 6 písm. a), čl. 7 písm. a) a článek 39 nařízení č. 650/2012 musí být vykládány v tom smyslu, že soud členského státu, u něhož bylo řízení zahájeno v návaznosti na prohlášení nepřislušnosti, není oprávněn přezkoumávat, zda byly splněny podmínky stanovené v těchto ustanoveních k tomu, aby soud, u něhož bylo řízení zahájeno dříve, mohl prohlásit svou nepřislušnost.
- 3) Článek 6 písm. a) a čl. 7 písm. a) nařízení č. 650/2012 musí být vykládány v tom smyslu, že pravidla pro určení příslušnosti stanovená v těchto ustanoveních se použijí i v případě, že zůstavitel nezvolil v závěti vyhotovené před 17. srpnem 2015 právo rozhodné pro dědění a toto právo bylo určeno pouze na základě čl. 83 odst. 4 tohoto nařízení.

Podpisy.